

ZAMONAVIY JAMIYATDA DINSHUNOSLIKNING MA'NAVIY-MA'RIFIY AHAMIYATI

Pardayev Abdurahim

O'zbekiston Milliy universiteti o'qituvchisi
<https://doi.org/10.5281/zenodo.20389992>

Annotatsiya. Ushbu tezisdagi zamonaviy jamiyatda dinshunoslik fanining o'rnini, uning yoshlar ma'naviy tarbiyasidagi ahamiyati hamda diniy bag'rikenglikni shakllantirishdagi roli tahlil qilinadi. Shuningdek, globallashtirish jarayonida diniy qadriyatlarini ilmiy asosda o'rganish zarurati ochib beriladi.

Kalit so'zlar: dinshunoslik, ma'naviyat, bag'rikenglik, globallashtirish, diniy qadriyatlar, ma'rifat, yoshlar tarbiyasi.

Bugungi globallashtirish sharoitida jamiyatning ma'naviy taraqqiyotini ta'minlashda dinshunoslik fanining o'rnini tobora ortib bormoqda. Din insoniyat tarixining ajralmas qismi bo'lib, u nafaqat e'tiqod tizimi, balki madaniyat, axloq va ijtimoiy munosabatlarning muhim omili sifatida ham namoyon bo'ladi. Shu sababli dinshunoslikni ilmiy asosda o'rganish jamiyat barqarorligi va yoshlarning sog'lom dunyoqarashini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev ta'kidlaganidek: "Ma'rifat va diniy bag'rikenglik — jamiyat taraqqiyotining muhim omilidir". Ushbu fikr dinshunoslik fanining nafaqat nazariy, balki amaliy ahamiyatini ham ko'rsatadi. Ayniqsa, yoshlar ongida turli yot g'oyalarga qarshi mafkuraviy immunitetni shakllantirishda dinshunoslikning o'rnini beqiyosdir.

Dinshunoslik diniy ta'limotlarni xolis va ilmiy jihatdan o'rganishga xizmat qiladi. Mazkur fan orqali talabalar turli dinlarning kelib chiqishi, rivojlanish bosqichlari, urf-odatlar va qadriyatlar haqida keng tasavvurga ega bo'ladilar. Bu esa jamiyatda diniy bag'rikenglik va millatlararo totuvlikni mustahkamlashga yordam beradi.

Mashhur olim Mircea Eliade o'zining ilmiy qarashlarida dinni insoniyat tafakkurining muhim shakli sifatida talqin qiladi. Uning fikricha, diniy tafakkur insonning borliqni anglashida muhim o'rin tutadi. Shu bois dinshunoslik faqat diniy bilim beruvchi fan emas, balki insonning ma'naviy olamini shakllantiruvchi ilmiy yo'nalishdir.

Hozirgi davrda axborot oqimining keskin ortishi natijasida diniy masalalarda noto'g'ri talqinlar va ekstremistik g'oyalar tarqalishi xavfi mavjud. Bunday sharoitda yoshlarni to'g'ri diniy bilim bilan qurollantirish zarur. Dinshunoslik fanining asosiy vazifalaridan biri ham diniy savodxonlikni oshirish va turli radikal qarashlarning oldini olishdan iboratdir.

Dinshunoslik fanini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar va interfaol metodlardan foydalanish muhimdir. Ayniqsa, talabalarda mustaqil fikrlash, diniy masalalarni tahlil qilish va xulosa chiqarish ko'nikmalarini rivojlantirish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biridir.

Xulosa qilib aytganda, dinshunoslik zamonaviy jamiyatning ma'naviy barqarorligini ta'minlashda, yoshlarni komil inson qilib tarbiyalashda hamda diniy bag'rikenglik muhitini shakllantirishda muhim ilmiy asos vazifasini bajaradi. Shu sababli ushbu fanni chuqur o'rganish va uni ta'lim tizimida samarali tashkil etish bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
2. Eliade M. The Sacred and The Profane. – New York: Harcourt, 2020.
3. Hasanboyev J. Dinshunoslik asoslari. – Toshkent: Tafakkur, 2022.
4. Jo'rayev U. Zamonaviy dinshunoslik masalalari. – Toshkent: Akademnashr, 2023.
5. Qodirov A. Globalashuv va diniy tafakkur. – Toshkent: Ma'naviyat, 2024.